

Zbornik sudske prakse

Predmet C-203/14

**Consorti Sanitari del Maresme
protiv
Corporació de Salut del Maresme i la Selva**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Tribunal Català de Contractes del Sector Públic)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 267. UFEU-a – Nadležnost Suda – Kvalifikacija tijela koje je uputilo zahtjev kao suda – Neovisnost – Obvezna nadležnost – Direktiva 89/665/EEZ – Članak 2. – Tijela nadležna za postupak pravne zaštite – Direktiva 2004/18/EZ – Članak 1. stavak 8. i članak 52. – Provedba postupaka javne nabave – Pojam ‚javno tijelo‘ – Tijela javne uprave – Uključenost“

Sažetak – Presuda Suda (veliko vijeće) od 6. listopada 2015.

- 1. Prethodna pitanja – Pokretanje postupka pred Sudom – Nacionalni sud u smislu članka 267. UFEU-a – Pojam*
(čl. 267. UFEU-a)
- 2. Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Granice – Potpuno unutarnja situacija – Zahtjev za tumačenje odredbi nacionalnog prava koje se primjenjuju samo na gospodarske subjekte sa sjedištem u državi članici suda koji je uputio zahtjev – Odredbe koje ulaze u područje primjene pravnih propisa Unije u području javne nabave – Nadležnost Suda*
(čl. 267. UFEU-a; Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2004/18; Direktiva Vijeća 89/665)
- 3. Usklađivanje zakonodavstava – Provedba javne nabave radova, robe i usluga – Direktiva 2004/18 – Gospodarski subjekti – Pojam – Tijela javne uprave – Uključenost – Uvjet – Ovlaštenje za pružanje usluga na tržištu uz naknadu*
(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2004/18, uvodna izjava 4. i čl. 1. st. 8.)
- 4. Usklađivanje zakonodavstava – Provedba javne nabave radova, robe i usluga – Direktiva 2004/18 – Uvođenje službenih lista odobrenih poslovnih subjekata ili postupaka potvrđivanja od strane država članica – Nacionalni propis koji isključuje mogućnost upisa na navedene liste ili potvrđivanja tijela javne uprave, uvjetovanjem sudjelovanja u postupku javne nabave takvim upisom ili posjedovanjem takve potvrde – Nedopuštenost*
(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2004/18, čl. 52.)
- 5. Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Tumačenje nacionalnog prava – Isključenje*
(čl. 267. UFEU-a)

1. Kada je riječ o ocjeni pitanja može li se tijelo koje je uputilo zahtjev kvalificirati kao sud u smislu članka 267. UFEU-a, pitanja koje proizlazi isključivo iz prava Unije, valja uzeti u obzir sve elemente, kao što su njegova utemeljenost na zakonu, stalnost, svojstvo obvezne nadležnosti, kontradiktorna narav postupka, primjena pravnih pravila te njegova neovisnost. U tom smislu, iako se tijelo koje je uputilo zahtjev prema nacionalnom pravu smatra upravnim tijelom, ta činjenica kao takva nije ključna u svrhu te ocjene.

Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (katalonski sud za nabavu u javnom sektoru) udovoljava tim kriterijima i stoga se može kvalificirati kao sud u smislu članka 267. UFEU-a. Naime, kada je riječ o kriteriju neovisnosti, navedeni sud u odnosu na tijelo koje je donijelo odluku koja je predmet glavnog postupka, postupa u svojstvu treće strane. U tom smislu čini se da navedeni sud svoje funkcije vrši posve samostalno, a da se pritom ne nalazi u hijerarhijskom ili podređenom odnosu u bilo kojem pogledu i da ne prima naloge ili upute ikoje vrste, zbog čega je zaštićeno od vanjskih utjecaja ili pritisaka koji mogu ugroziti neovisnu prosudbu njegovih članova. Kada je riječ o svojstvu obvezne nadležnosti Tribunala Català de Contractes del Sector Públic, iako je nadležnost potonjega na temelju nacionalnog prava fakultativne naravi, valja međutim podsjetiti, s jedne strane, da su odluke tijela koje je uputilo zahtjev – čija nadležnost ne ovisi o sporazumu stranaka – za potonje obvezujuće. S druge strane, u praksi, ponuditelji u postupcima provedbe javne nabave obično ne koriste mogućnost da izravno pokrenu upravni spor, a da prije toga nisu pokrenuli postupak pred Tribunal Català de Contractes del Sector Públic. U tim okolnostima, navedeni sud ispunjava i kriterij koji se odnosi na svojstvo obvezne nadležnosti.

(t. 17., 19., 22.-25., 27.)

2. Sud u načelu nije nadležan odgovoriti na prethodno pitanje kada je očito da se odredba prava Unije koja podliježe tumačenju Suda ne primjenjuje. Kada je riječ o zahtjevu za tumačenje obveze predviđene nacionalnim pravom na području provedbe postupka javne nabave, činjenica da se ta obveza ne primjenjuje na poduzetnike sa sjedištem u državama članicama koje nisu država članica suda koji je uputio zahtjev, ne utječe na nadležnost Suda. Naime, niti jedan element iz Direktive 89/665 o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima, i Direktive 2004/18 o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama, ne omogućuje zaključak da primjenjivost njihovih odredbi ovisi o postojanju stvarne veze sa slobodnim kretanjem između država članica. Naime, primjena odredbi navedenih direktiva na provedbu postupka javne nabave ne ovisi ni o kojem uvjetu koji se odnosi na državljanstvo ili mjesto poslovnog nastana ponuditelja.

(t. 29., 30.)

3. Članak 1. stavak 8. Direktive 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama, treba tumačiti na način da pojam „gospodarski subjekt“ iz drugog podstavka te odredbe uključuje tijela javne uprave, koja stoga mogu sudjelovati u postupcima javne nabave ako su, i u mjeri u kojoj su ovlaštena pružati usluge uz naknadu na tržištu.

Naime, iz uvodne izjave 4. Direktive 2004/18, u kojoj se izričito navodi mogućnost tijela kojim upravlja javno pravo da kao ponuditelj sudjeluje u postupku sklapanja ugovora o javnoj nabavi, kao i iz članka 1. stavka 8. navedene direktive koji svojstvo gospodarskog subjekta izričito priznaje svakom javnom subjektu, proizlazi da Direktiva 2004/18 ne isključuje tijela javne uprave iz sudjelovanja u postupcima nabave. U tom smislu, bilo koja osoba koja, s obzirom na uvjete navedene u pozivu na nadmetanje,

smatra da može neposredno ili koristeći se podizvođačima osigurati izvršenje tog ugovora, može predati ponudu ili kandidirati se, bez obzira na svoj privatnopravni ili javnopravni status i na to je li sustavno aktivan na tržištu ili samo povremeno, odnosno financira li se javnim sredstvima ili ne.

(t. 33., 34., 36. i t. 1. izreke)

4. Članak 52. Direktive 2004/18 o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama treba tumačiti na način da on – unatoč činjenici da su u njemu navedeni pojedini zahtjevi u vezi s određivanjem uvjeta za upis gospodarskih subjekata na nacionalne službene liste i za potvrđivanje – ne definira iscrpno uvjete za upis tih gospodarskih subjekata na nacionalne službene liste ili za njihovo potvrđivanje, kao ni prava i obveze javnih subjekata u tom smislu. U svakom slučaju, Direktivu 2004/18 treba tumačiti na način da joj je protivan nacionalni propis na temelju kojeg, s jedne strane, nacionalna tijela javne uprave kojima je dopušteno ponuditi izvođenje radova, isporuku robe ili pružanje usluga obuhvaćenih dotičnim pozivom na nadmetanje ne mogu biti upisana na te liste, odnosno ne mogu dobiti tu potvrdu, dok je, s druge strane, pravo sudjelovanja u predmetnom postupku javne nabave dano samo subjektima koji se nalaze na navedenim listama ili koji imaju navedenu potvrdu.

(t. 41. i t. 2. izreke)

5. Vidjeti tekst odluke.

(t. 43.)